

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOUVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Notranjepolitična slika Francije

Thorez - naslednik Leona Bluma

Rdeča fronta - naslednica ljudske fronte

„Echo de Paris“ poziva radikale, da ustavijo Blumov plaz

Pariz, 18. aprila. TG. Tukajšnji »Temps« priobčuje na uvodnem mestu članek pod naslovom »Novi oblastniki, v katerem izraža svoje začudenje nad dejstvom, da prehaja vlada Leona Bluma vedno bolj pod diktatorski vpliv socialističnih strokovnih organizacij, ki jih vodi Leon Jouhaux. Gre namreč za praznovanje prvega majnika, ki je bilo sklenjeno od strokovnih organizacij kot obvezno za vse državo in je vlada Leona Bluma ta sklep »odobrila«. »Temps« pravi, da je to nekaj novega v zgodovini Francije, da »zvezni svet strokovnih organizacij naenkrat izdaja zakone in določuje pravna dejstva. Iz tega sklepa, da »postaja čedalje bolj jasno, da se vladi ljudska fronta vedno bolj ponašajo kot diktatorski svet nekega ministrstva ljudskih množic in sicer v okolici, ki ustvarjajo videz, da socialistična strokovna zveza zares vlada in izdaja povelja«.

Strokovna zveza sama pa prehaja čedalje bolj v levičarske roke. V ozadju stoji komunistična skupina, ki to ogromno organizacijo, ki šteje baje 8 milijonov organiziranih članov, potiska vedno bolj proti levi. V tej zvezi se po Parizu širijo vesti, da se bosta kmalu socialistična in komunistična strankasložno združili v eno samo stranko, da na ta način »omogočita enoten nastop vsega

proletarijata. Socialisti sicer trdijo, da te vesti ne odgovarjajo resnici, toda njihovo časopisje se tej zamisli ne upira in komunistično glasilo »Humanité« se za njo zelo navdušuje.

Desničarski »Figaro« tudi piše o teh vesteh in pravi, da v politiki vedno tisti zmaga, ki ima večjo dinamiko, to je večjo udarno silo. Treba je komunistom priznati, pravi list, da so pokazali v zasledovanju svojega cilja veliko vztrajnosti in spretnosti. Njihov cilj pa je, da si z vsemi sredstvi priborijo oblast, ali vsaj soudeležbo pri oblasti — najprej samo prst, potem pa celo roko. Če se obe stranki zrušita, potem bi moralo priti do prenosne vlade. »Jour« javno govori o razkroju ljudske fronte, za razvalinah katere se bo ustanovila rdeča fronta združenih socialistov in komunistov. Vprašanje pa je, če bi tej novi vladi še predsedoval Leon Blum, ker je verjetno, da bi zahteval oblast v novi fronti vodja komunistov Thorez.

»Echo de Paris« pa objavlja članek izpod peresa de Kerillisa, v katerem se ta pariški poslanec resno sprašuje, kaj se bo zgodilo, če bi se naenkrat zrušila Blumova vlada. V radikalni stranki opaža de Kerillis vznemirjenost in zaskrbljenost. Slišali so od neke strani, da bi pomenil padec

Bluma začetek delavske revolucije, ki da je že dalje pripravljena, in da bodo delavci v 24 urah radikale pometali v Seino, če bi se slednji drznili novo vlado sestavljati. De Kerillis pravi, da v to komunistično ne verjame, ker zaupa še v padeželje, ki bi se uprlo takšnim poskusom ter povzročilo silovit odpor, državljansko vojno in vojno z inozemstvom. Komunisti imajo danes druge metode, pravi de Kerillis. Oni se ogibljuje napredovanja v sunkih, marveč se gibljejo naprej po poti do oblasti silno previdno. Rajši bi prišli do oblasti s pomočjo volivnih listkov, kot pa s puškami. Zgoditi bi se moralo nepričakovano, da bi ljudske množice v trenutnem razpoloženju še prekomaj povelj svojih šefov in storile kakšno neprevidnost. Ali pa novih navodil iz Moskve.

Če bi radikali imeli pogum, da zaustavijo plaz, ki ga Blum vodi v prepad, ne bi naleteli na noben organiziran upor, marveč samo na revolucionarje v zajezi kože, ki bi se mirno uklopili in rajši počakali na kakšno bodočo volitve. Samo takati ni treba več. Vsako čakanje da je pogubno. Če ima nasprotnik zares kakšne revolucionarne namene, potem ga je treba prehiteti, dokler je še čas. Naj se zgodi, kar hoče, treba je državi rešiti, predno da ne bo prepozno.

Thorez — vodja franc. komunistov

Drevi ob 8 v Unionu

KONCERT

skladb Blaža Arnič

no hipnotizirani po politiki tega ali onega političnega osišča, menijo, da so vsa ta francoska priateljstva ogrožena. Mi jim lahko le rečemo, da ni tako lahko oslabil francoski vpliv, kakor se je morda to kdaj mislilo. Treba je vedeti, da bi kakšna večja sprememba v Podunavju ne ogrožala Francije. Poleg tega pa so še mnogi drugi narodi, brez posebnih pogojev, že po svojem razpoloženju, po svojih nazorih in po svoji krvni sorodnosti vezani na Francijo. Francoska varnost in njen položaj na svetu spriču vsega nikakor nista omajana, nego postajata dan za dnem jačja.

Jasno je, da se niso odstranjene vse nevarnosti. Med obstoječimi nevarnostmi je najhujša težnja po ustvarjanju nasprotujočih si blokov v Evropi. Kljub vsemu pa se še nadalje zanašamo na to, da bo prej ko slei mogoče in potreben sporazum med državami z različnimi notranje političnimi osnovnimi načeli.

Vse kaže, je dejal minister Delbos, sodeč vsaj po nekih simptomih, da se gospodarske težave blazijo. Belgijski ministrski predsednik van Zeeland je spriču svojih sposobnosti odličnih pobornik za veliko stvar, za katero se je zavzel baš v poslednjem času. Kakor pa je dejal prav te dni dr. Schacht v Bruslju, je pogoj za gospodarski sporazum obli politični sporazum. Že od nekdaj smo, mi Francozi, za tak sporazum.

Vse to so osnovne smernice zunanje politike, ki jo skušam izvajati v popolnem soglasju z ministrskim predsednikom in ostalimi člani vlade. Smotri te politike so enostavni in jasni.

Jugoslovansko-italijanska

trgovska zbornica na Reki

Trst, 18. aprila. TG. »Piccolo« poroča iz Reke, da se je pobuda, da se na Reki ustanovi jugoslovansko-italijanska trgovska zbornica, uresničila. Tržaški časopis trdi, da je stvar velikega pomena. Takšna ustanova da je neobhodno potrebna in da popolnoma odgovarja duhu, v katerem je bilo sklenjeno italijansko-jugoslovansko prijateljstvo z belgrijskim sporazumom. V zvezi s to zamisljo je bila že prva seja pripravljalnega odbora, kjer so govorili podčrtavali gospodarski pomen takšne zbornice, ki bo skušala poglobiti gospodarske odnose med obema državama, ki na gospodarskem področju druga drugo izpolnjujeta in druga drugo potrebuje. Konferenca se je udeležilo veliko število trgovcev in industrijskih podjetnikov iz obeh držav. Posebnemu odboru je bila izročena naloga, da zbira še nadaljne člane. V začetnem odboru, ki ima dolžnost, da pripravi vse potrebno za prvi ustanovni občni zbor, pripadajo med drugimi Emil Poli, Severin Marschi, Papo Elkan za italijansko udeležbo ter od strani Jugoslavije Anton Huber, Oto Randić in Kazimir Polić. Pravni svetovalec nove zbornice bo Niels de Sachs, tajnik pa Karel Katalimic (Cattalinich), ki je tudi vodja združenja fašističnih trgovcev na Reki.

Kaj bo v Benetkah

Rim, 18. aprila. AA. »Lavoro Fascista« se danes bavi s sestankom Mussolinija in Schuschniggja v Benetkah in beleži govorice, ki so se o tem sestanku razširile v francoskih političnih krogih. Po teh govoricah so na Dunaju pričarani, da je habsburška restavracija potrebna za avstrijske neodvisnosti. Zaradi tega legitimistično vprašanje ni takega znatja, da bi mogla obnova Habsburžanov komurkoli škoditi. Nadalje bodo na benetškem sestanku napravili nadaljni korak v novi organizaciji podunavskih držav, ki se je pričela z italijansko-jugoslovanskim sporazumom in avstrijsko-češkoslovaškimi stiki. Avstrija ne namerava ločiti se od Italije nego skupno z njo najti osnovo za obli sporazum v centralni Evropi, ki bi lahko le še bolj zavaroval avstrijsko neodvisnost in integralnost avstrijskih mej.

Pomen Beckovega

polovanja

v Rim in Bukarešto

Rim, 18. aprila. TG. Italijanski listi brez izjeme prinašajo daljše poročilo o nameravanem potovanju poljskega zunanjega ministra v Bukarešto in v Rim. V Rim bo polkovnik Beck baje prišel koncem aprila ali v začetku meseca maja, predno odpoje v London na slovesnosti kronanja angleškega kralja. Poljski listi — po rimskih poročilih — baje mnogo razpravljajo o tem obisku in ga spravljajo v tesno zvezo z razvojem zunanje politike v Romuniji, ki se pripravlja, da sklene prijateljski pakt najprej z Italijo, potem pa hoče poravnati tudi vse svoje spore z Madjari. Prijateljstvo z Italijo da je predpogoj za sporazum med Romuni in Madjari. Madjari postavljajo dve zahtevi kot predpogoj za takšno zblizanje: prizna-

nje madjarske enakopravnosti, v oboroževanju ter zaščito madjarskih manjšin v Romuniji. Rimski listi pravijo k temu, da ne bo nikakršna težava, da se te sporne točke zadovoljivo poravnajo. Pogajanja bodo sicer dolgo trajala, toda bodo uspešna. Poljski zunanji minister Beck pa da bo nastopil v Romuniji kot posrednik najprej med Romunijo in Italijo ter tudi kot posrednik za sporazum med Romuni in Madjari. Beck bo prišel v Bukarešto bržkone prihodnjo nedeljo in so na njegovo čast pripravljene velike slovesnosti. V Bukarešti da baje v političnih krogih poudarjajo, da prihaja Beck v Bukarešto ravno v trenutku, ko se bo Mussolini v Benetkah posvetoval z avstrijskim kanclerjem o novih mirovnihih smernicah v Podunavju. Poslanstvo, ki ga bo Mussolini uresničil pri avstrijskem kanclerju, bo skušal Beck uresničiti pri predsedniku romunske vlade v Bukarešti.

Rimski listi poročajo tudi iz Carigrada, da je »Son Telegraph« objavil vest, da se bo Bolgarija v najkrajšem času priključila Balkanski zvezi in da je to uspeh obiska turskega ministrskega predsednika v Belgradu.

Delbos o zunanji

politiki Francije

„Podonavje nas ne skrbi“

Carasson, 18. aprila. AA. Tu se je danes vršil kongres radikalno-socialistične mladine. Bivši minister Mistler je govoril o radikalno-socialističnih načelih in poudaril, da se radikalni socialisti ne oddaljujejo od svojega programa, čeprav so se pridružili ljudski fronti. Veliko pozornost je danes na kongresu zbudil zunanji minister Ivoine Delbos. Spočetka je hvalil delovanje predsednika vla-

de Leona Bluma. Nato je naglasil, da je francoska radikalno-socialistična organizacija »kakor samo stranka, zajednica, ki ne sloni samo na nekem določenem političnem programu. Francoski radikalizem pomeni posebno mentalno, zvestobo tradiciji in individualizmu.

Veseli me, je poudaril, da prav za prav ne govorim le za svoj resor, nego v imenu celokupne vlade. Naglasiti je treba, da je vsa Francija zavzeta za organizacijo miru osnovanega na plodovitem sodelovanju med narodom in na vzajemnem sodelovanju svobode in neodvisnosti vsakega naroda posebej. Zveza narodov predstavlja za nas še zmerom največjo in najresničnejšo mirovno stvarnost. Ko se bo dobila preuredila in ko se bo nabralo dovolj izkušenj, bo koncem koncev premagalo vse težave, ki se z njo danes bori. V okviru stvarnih okoliščin se bo morala organizirati vojaška varnost Evrope s pomočjo krajevnih paktov, sklenjenih med državami, ki bi se lahko kdaj izpostavile enakim nevarnostim. Ti pakti bodo pripravili tudi druge države, članice Zveze narodov, od tega, da si bodo med seboj ponudile jamstva in pomoč za primer kakšnega napada.

Nato je obrazložil francosko stališče glede državljanske vojne v Španiji. Onim, ki stalno nastopajo proti načelu o nevmesavanju v španske zadeve, je treba odgovoriti, da je v sporazumu o nevtralnostnem sporazumu sicer mnogo razpok, da pa bi bil položaj drugačen, če bi se te razpoke razširile v odprta vrata, skozi katera bi vsak silil v Španijo. To bi pomenilo nedvomno novo svetovno vojno. Francija je nastopala zmerom v najlepšem skladu s svojimi britanskimi prijatelji, in se je od vsega početka zavzemala za čim intenzivnejšo kontrolo. Kontrola se prične jutri o polnoči. Končno je bilo doseženo soglasje vseh prizadetih držav in je bilo načelno sprejeto, da se je treba pogajati o umiku tujih prostovoljcev s španskih bojišč. To je uspeh našega dela.

Nato je Delbos govoril o francosko-angleškem prijateljstvu. To prijateljstvo dveh velikih demokratičnih sil nikakor ne pomeni politike blokov, ker za nikogar ne predstavlja nikake nevarnosti in nikogar ne ovira v njegovem razvoju, nikogar ne žali. Kdo bi mogel dvomiti o njih reselni misli? Tri velike demokratske sile, Francija, Velika Britanija in Zedinjene države, predstavljajo najboljšo jamstvo za svetovni mir. To je edini in najboljši odgovor onim, ki nenehoma govorijo o propadanju demokracije, še posebej pa o propadanju francoske demokracije. Ti ljudje so pozabili na vse okoliščine, spriču katerih se je ohranilo neomajno zaupanje v demokracijo.

V tem smislu je treba presoati med drugim tudi našo zvezo s Poljsko, naše prijateljstvo z Malo zvezo in francosko-sovjetski pakt. Oni, ki so stal-

„Gospod Brana“

vznemirja romunsko javno mnenje

Agilacija „železne garde“ okrog odstopa princa Nikolaja

Princ Nikolaj — gospod Brana

med prebivalstvom. Govorijo celo, da je princ Nikolaj tako rekoč interniran, ker ga stražijo močni vojaški oddelki. To je seveda vse brezsmiselno, ker se odstavljeni princ svobodno giblje in so ga še danes videli po bukaških ulicah. Pač pa je res, da se princ Nikolaj posavlja. Odpovedal je službo vsej službi, ker se hoče naseliti v inozemstvu. Sporočil je vladi, da si je izbral za svojo novo ime naslov »gospoda Nikola Brana« po imenu gradu, ki je last kraljice Marije. Značilno je, da je »gospod Brana«, to je hitlerjevsko usmerjena fašistična skupina, začela erditno agitacijo v njegov odstopljenega princa. Po vsej državi so bila tajna zborovanja, kjer so govorniki govorili o priključenju princu Nikolaju.

Sprejeli so resolucijo, v kateri zantevajo, da mora vlada vse sklepe glede princa Nikolaja preklicati. Baje so na teh zborovanjih prečitali tudi neko prinčevsko pismo, v katerem »gospod Brana« izjavlja, »da se ni ničesar odpovedal, ampak da je bil

Razume se, da bo vlada vse storila, da ne pride do kakšnih izgrediv. Telesni zdravnik kraljevskega doma profesor Gerota je bil aretiran in bo obtožen veleizdajalskega delovanja. Gerota je član »železne garde«. Aretiranih je bilo tudi še več drugih odličnikov, ki so bili vsi pripravljeni v vojaške ječe v Illavi.

Bukarešta, 18. aprila. TG. »United Press« poroča, da se nervoznost zaradi izključitve princa Nikolaja iz romunske kraljevske hiše, še vedno ni podela. Mesto je polno čudnih vesti, ki krožijo

Izmet Ineni v Dubrovniku

Dubrovnik, 18. aprila. AA. Včeraj popoldne si je turški ministrski predsednik Izmet Ineni v spremstvu turškega zunanjega ministra dr. Ruždija Arasa, našega ministra vojske in generala Mariča, bana zetske banovine in drugih uglednih osebnosti ogledal več vojnih in pomorskih ustanov, katerih vzornost ureditve ga je prijetno iznenadila. Snoči se je udeležil svečanega banketa, ki ga je niemu v čast priredil ban zetske banovine Peter Ivanišević.

Na banovo zdravico je odgovoril predsednik vlade Izmet Ineni. Kratko je povzel vtise s svojega potovanja po naši državi, zahvalil se je za prijeten sprejem in poudaril, da mu bodo lepi dnevi, ki jih je preživel v naši državi, ostali nepozabno v spominu. Vedel sem, je dejal, da je Boka Kotorska lepa, da je vredna vsega občudovanja, toda šele danes sem se z lastnimi očmi prepričal, da je v resnici čudovita duša Jadranskega morja. Sedaj razumem, zakaj turisti iz vseh držav tako radi zahajajo sem. Tu jih čaka nedozivljen užitek. Ko sem potoval po vaši divni in bogati domovini, ki je prepolna prirodnih lepote, sem se prepričal o velikem pomenu, ki ga ima Jugoslavija kot jadranska

in sredozemska država. Jugoslavija je postala važen faktor za dobrobit vseh balkanskih narodov. Svoj govor je zaključil z vzkliki v srbohrvaščini Zivela Jugoslavija!

Davi ob 8 sta turška državnik, vojni minister general Marič in ostalo spremstvo odpotovali iz Hercegnova v Dubrovnik. Dubrovnik je bil ves v zastavah in zelenju. Predsednik Izmet Ineni je v spremstvu vojnega ministra generala Mariča, generala Vukoviča, admirala Polića in kapetana vojnega broda Batiča pregledal pomorsko vojno akademijo. Ob 10. dopoldne se je s svojim spremstvom odpeljal po mestu, zatem je po takoj nadaljeval svoje potovanje preko Mostarja in Sarajeva v Hanpijesak, kjer bo nocoj prenočil. Z njim so se iz Dubrovnika odpeljali zunanji minister dr. Ruždij Aras ter general Marič in naš poslanik v Ankari Branko Lazarevič, turški poslanik v Belgradu Hajdar Aktaj, turški vojaški ataše v Belgradu Speve, zastopnik vlade in zunanjega ministra dr. Kolombatović, šef predsednika vlade dr. Gašić in spremstvo obeh uglednih gostov.

Pred 50 leti v celovski okoliški šoli

Leta 1880 ob veliki noči sem privrkal prestopil prag šole. Ta se je nahajala pod gostoljubno streho mežnarje. Kot enorazrednica je rabila samo eno sobo, v kateri nas je bilo stlačenih okoli 90 otrok. Levo vrsto klopi smo zasedli dečki, desno pa deklice. 4 oddelki so bili razvrščeni tako, da so sedeli najmanjši iz prvega oddelka v sprednjih klopih, ob veliki noči, ko smo napredovali, pa smo se pomaknili za toliko klopi nazaj, dokler nismo v četrtem oddelku dosegli zadnje klopi, kar je bila najvišja čast. Če pa je klopi zmanjkalo, smo se pa stisnili. Prva klopi je bila tudi kazenska klopi za višje oddelke. Največja kazen je bila, če je moral fant sedeti med dekleti in obratno. Šola se je pričela ob 9 in je trajala do 3 z enournim odmorom med 12 in 1. Domov ni smel nihče v tem času. Za kosilo smo prinesli s seboj kos kruha, za časa kolin včasih tudi klobaso. Lahko si mislite, kako prijetni duhovi so vladali v skromno veliki sobi z 90 učenci. Bolnikov ni bilo.

Teh 90 otrok je bilo izločenih v varstvo enega učitelja. Bil je že starejši gospod, ki je govoril koroško slovenščino, imel je pa nemško ime, katere gore list je bil, pa se ne spominjam. Bil je dobričina in skoraj vsakdanji gost mojega očeta, s katerim sta se pogovarjala o sulcih in ščukah, rakah in mrežah. Zena njegova je bila nemka, ki je predstavljala nemški narod v naši okoli 1000 duš broječi fari. Slovenskine ni znala in se je tudi nikoli ni naučila. Učitelj je bil obenem tudi organist in je izvečal precej dober cerkven pevski zbor. Peto se je v cerkvi samo slovensko. Cesarjeve pesmi nismo peli nikoli. Menda zato ne, ker po nemški cerkvi ni pustila, po slovensko pa šolska uprava ne. V šoli smo peli samo nemške pesmi, največ patriotične in nemško-narodne. Vsak pa je moral znati one koroško patriotično »Dort wo Tirol...« To sem moral poslušati, ko sem po končanem plebiscitu leta 1920 predal svoj urad nasledniku Nemcu iz Kranjske in sem moral zapustiti domovino za vedno!

V prvem oddelku smo rabili slovenski ABE-cednik menda od Prešerna, ki je bil šolski nadzornik. Pisati se nismo učili. Konec 1. oddelka smo Abecednik predelali in od tega časa nisem več videl slovenske učne knjige do gimnazije. Od 2. oddelka naprej smo imeli samo nemške učne knjige. Učitelj nas je učil s posredovanjem koroške slovenščine. Večkrat je hodil od klopi do klopi z veliko knjigo, v kateri so bile same slike iz knjiškega, rokodelskega življenja itd. Pokazal je na pr. sliko mizarja in obenem govoril: »das ist ein Tischler,« kar smo morali ponavljati. Steti in sploh računati smo se učili samo nemško, tako tudi samo nemško slovnico. Verouk je bil slovenski. Star gospod se za našo versko izobrazbo ni dosti brigal. Kar smo znali, so nas naučile matere. Katekizma ni bilo. Molili smo v koroškem narečju doma in v cerkvi. (Pa to je poglavje zase v poučevanju koroških Slovencev.) Šele ko je stari gospod umrl in je upravljal župnijski župnik iz sosedne fаре, je postalo bolje. Nekega dne so se na stečaj odprla vrata šolske sobe in vstopil je visok in vitez duhovni gospod s sveženjem novih knjig pod pazduho. Kaj bo? Ko smo odmolili, je šel gospod od klopi do klopi in razdeljeval lepo vezano knjigo — samo pridnim učencem in učenkam. Ta knjiga je bila mali katekizem v »kranjski sprahit,« kakor smo rekli, ker smo pod »slovensko« govorili razumeli koroško slovenščino, »pravoslovensko« pa smo imenovali »kranjsko«.

Šolska knjižnica je bila sprajljena v majhni omari. Bile so samo nemške knjige, večinoma od Kristofa Smida. Dobili smo jih sicer vsak mesec. Pa prinesli smo neprečitane nazaj, ker jih nihče ni razumel.

Medtem se je naša šola preselila iz mežnarje v grad pod cerkvijo. Ta grad je last nekega grofa iz sosednje župnije. V tem gradu je tudi gostilna. Grof, ki je bil seveda Nemec in je veliko doprinesel, da se je v sosednji župniji nemškutarstvo zelo širilo, je nekega dne prišel tudi v našo šolo. Kaj bo? Grof je bil zelo prijazen in je govoril nekaj po nemško. Ker ga nismo razumeli, nam je učitelj razložil, da grofova želja, namreč, da bi se vsi naučili nemški Oče naš. Kdor ga bo v 14 dneh znal, bo dobil nič manj kot eno evančarko! Kaj bi ne! Toliko denarja je že za uboga kmetla pomenilo nekaj, za nas šolarke pa že celo premoženje. Po 14 dneh je gospod grof zopet prišel v šolo k »izpraševanju.« Na vprašanje, kdo zna nemški »Oče naš«, se nihče ni javil. Da bi blamaža za grofa ne bila prevelika, je učitelj poklical nekaj fantov, ki so morali za njim ponavljati nemški Oče naš. Vkljub temu, da Oče naš niso znali, so evančarko le dobili.

Nekako v začetku mojega šolanja je bila v naši občini otvorena občinska ubožnica. Napis na njej je pravil, da je »Erstes Kaiser Franz Josephs Armenhaus.« Pri otvoritvi je bilo silno veliko ljudi. Od učitelja smo bili naučeni, da moramo na dano njegovo znamenje zakričati: »Dreimal hoch!« Ko je pa bilo znamenje dano, nobenega glasu ni hotelo iz naših grl. Velika zamera! »Ihr Schalköpfe!

Kmalu za tem je tisti grof, ki je hotel za eno evančarko kupiti od nas nemški »Oče naš«, umrl. Šole so seveda morale k pogrebu. Bil smo razvrščeni pod drevoredom pred gradom. Nam je poveljeval naš učitelj v uniformi gasilca, sosedni dvorazrednici pa oba učitelja. Starejši je bil rojen Slovenec, pa strupen nemškutar, ki je nam še ob plebiscitu delal stitnosti. Mlajši je bil rojen Nemec, suh dolgin, rdečih las in pegaslega obraza. Slednji je hotel nam manjvrednim vindišarjem pokazati, kaj njegovi učenci znajo in je prišel s svojim razredom lovčadi. Komanda je bila nemška. Ko se je neki fantič na komando »rechts um«, obrnil na levo, je v istem hipu dobil eno okoli ušes. Če ta nekdanji fantič še živi, se gotovo spominja grofovega pogreba. Nas je postalo strah pred tem učiteljem. In česar smo se najbolj bali, se je zgodilo. Naš pohlevni učitelj je kmalu po tem umrl.

Dobili smo onega nemškega dolgina za učitelja. V šoli je postalo kmalu vse drugače. Prejšnji učitelj nas je učil nemško, ker je tako moral, slovenščine pa nikoli ni psoval. Novi učitelj ni znal niti besedice slovensko. Ni nam ubijal samo v šoli nemščino v glavo, morali smo tudi na zunaj pokazati, da nemško znamo. Pa ne samo to. Tudi govorke so padale. Vindiš ist baurisch, das vindiš Vich gilt nichts im Lande, z vindiš ne opraviš nikjer. Vindiš ist gartlich, ihr müsst nur deutsch grüssen. Pretil nam je s kaznimi, če nas bo šiljal pozdravljati slovensko. Bili smo v hudih škripcih. Župnik nas je učil slovensko pozdravljati, učitelj nas je hotel zaradi tega kaznovati. Nekeč se ni je pripeljal tomo: Ko smo prihrumeli iz šole, nas je pot peljala mimo gostilniškega vrta. Pri nizi pod hladno lipovo senco sta sedela dva gospoda. Eden duhovnik, tisti, ki nam je prinesel slovenski katekizem, drugi profesor, ki je bil na političnih, moj rojak. Ubogi šolarček je dobil tak strah, da je že od daleč snel svoj preluknjan klobuk in potem pozdravil: »guten Tag.« Pa se je impozantna profesorjeva postava zganila in tako strašno

† Alfonz Kustrin

Dne 7. t. m. je umrl v Trstu Alfons Kustrin. Bilo mu je šele 30 let. Vsem lekom kljubujoča bolezen, ki ga je mučila skoraj celih štirinajst let, je zmaga nad mladim življenjem, ki je obetalo toliko ploda v zvezi z izredno inteligenco in dobrim smrem Alfonza. Neuklonljiv in intransigent v svoji breznadni ljubezni do roda je bil med redkimi v Trstu, ki ni poznal predsodkov in dal vsakemu, ki je trpel, svoje srce. Razmere mu niso dovolile dokončati mature, ker je za tisto dobo že obolev. Imel je izredno nagajenje do matematike in do vseh pozitivnih znanstev. Kdor ga je poznal, žaluje za njim, in teh je mnogo, ker Alfonz je bil povsod kamor se mu je zdelo, da ga kliče dolžnost. Vsa mladinska društva v Trstu so zajemala nepozabne bisere njegovega sodelovanja, in ko ga je bolezen prisilila do mirovanja, so sodružabniki vedno našli pri njem nasvet ali podporo. Tudi njegova bolezen (encefalitis letargica) ga ni ubranila pred preganjanjem. Leta 1930 mu je prefektura v Trstu naprtila specialno politično nadzorstvo in mnogi prijatelji zamorejo pričati o skrajno pikantnih scenah, ki so se odigravale ob večerih, ko je kvestura prihajala na njegov dom na kontrolo.

Bodi mu zemlja lahka! Pogreb je dokazal vso ljubav ki mu jo dolgujejo nekteri, a ni mogel dokazati vse ljubavi, katere je bil vreden. Nisi mogli vedeti vsi žalostne novice, ker tu ni časnikov za Slovence. A to je on razumel, ker je vedno razumel vse. In je odpustil tistim, ki jih ni bilo na pogrebu — tudi tistim, ki niso čutili dolžnost, da pridejo... Na avdience, Alfonz! Počivaj v miru!

Eugen Coselschi o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo

V rimskem listu »La Volontà d'Italia« je nekdanji tajnik fašistične stranke v Julijski Krajini in sedanjí predsednik Združenja vseh italijanskih prostovoljcev Evgenij Coselschi, katerega starši so se pisali še s slovenskim imenom Kozel, napisal naslednji zanimiv članek o prijateljski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo.

»Ravno v tem listu smo vodili hude in pogumne borbe z našim sosedom na drugi strani Jadrana. Borili smo se, ker smo zvesti tradicijam in služili neki ideji. Borili smo se, ker je Jugoslavija v svojih odnosih do Italije prevzela nehalčno in nevarno vlogo izizaviteljice, mesto da se oprime politike, ki odgovarja njenim interesom in služi njeni neodvisnosti. Vlogo izizaviteljice pa — na račun drugih. — Borili smo se, da bi na ta način odgovorili drzni in nasilni propagandi več ali manj tennih združenj, ki so bila prežeta z demagoškimi predsodki in sovraštvom do fašistične Italije. Borili smo se tudi takrat, ko se je zdelo, da lahko naše stanoje neredi, ki bi zanesli nevaren požar tudi v notranjost naše države. Teh svojih dosežanih boj je sedaj ne znanimo, ne sramujemo se jih in jih nečemo izbrisati iz aktivne naše delavnosti. Nikdo bi nas ne cenil, če bi kar tako od danes do jutri začeli vzklíkati: Hosana! ne da bi bili o tem tudi pripravljeni, in če bi sedaj poskušali, da skrijemo svojo prošlost, kot da bi se je morali sramovati. Toda Jadrani ni noben brezmejni ocean, ampak ozek zaliv, ki ima dve obali. Ni mogoče živeti ob obalah tega morja in se neprestano med seboj sumničiti in sovražiti. Neumne in obsojene na to, da ostanje brezsmiselno, so bile zahteve nekaterih temnih združenj, ki pa od danes naprej nimajo nobenega razloga, da še dalje obstojajo. — Tudi proti njim smo se dvignili z vso odločnostjo. S temi-le čustvi, s popolnim razumevanjem svoje dolžnosti, izjavljamo italijanski prostovoljci z vso lojalnostjo, da belgrajski sporazum pozdravljamo in da iskreno želimo in da bo izvedba tega sporazuma zares pomenila novo dobo za mir na Jadranu in na svetu.

Javna dela v Trnovem

»Agis: poroča da nameravajo v Trnovem izpeljati javna dela večjega obsega. Tako je v načrtu zgradba vodovoda, ki je nujno potreben, kajti ob suši vlada veliko pomanjkanje pitne vode. Nadalje bodo uredili novo živinsko sejnišče, saj je bila živinoreja svoje dni skoraj edini vir dohodkov prebivalstva in jo je treba na vsak način poživiti. Na »Vidmu« bodo zgradili večje poslopje, v katerem bodo namestili urade okoliškega sodišča v Ilirski Bistrici. Poleg sodišča pa bo zgrajena nova večja osnovna šola za dečke. Bržkone bo tudi postalo potrebno, da se dosežanih pokopališč opusti in uredi novo izven Trnovega in sicer je v ta namen pripravljen prostor ob cesti proti Sembijam na parcelah, ki se imenujejo »pri malem mostičku«.

Nesreče po Julijski krajini

Preteklo nedeljo se je na povratku s Svete Gore pri Gorici posrečil Henrik Gaber, star 19 let, stanujoč v Gorici. Prevrnil se je s svojega kolesa ter tako nesrečno udaril ob občestni kamen, da je dobil pretres možganov. — Podobna nesreča se je pripetila skoraj na istem mestu kolesarju Alojziju Saderju, staremu 30 let, doma iz Sent Petra, ki je dobil pri padcu težke poškodbe. Oba ponesrečenca se zdravita v bolnišnici. — Ko je šel na polje, je mladi Danijel Blažič, stanujoč v Gorici tako nesrečno padel z voza, da je dobil nevarne poškodbe na glavi in na obeh rokah in so ga morali prepeljati v bolnišnico. — Peter Krajšek, ki ga je pred dalje časa razmesarila granata, ki izhaja še iz svetovne vojne in je slučajno eksplodirala, ko je pri kopanju zemlje na njo naletel, je vendarle okrevljal in se bo vrnil domov.

V Gorici je v Svetogorski ulici zgorela hišica,

zaupila: Kdo je takle da me je hotelo kakor burja onesti. Pa se preden sem se spustil v dir, me je isti profesor z mehkim glasom povabil k sebi in me poučil, da ne smem pozdravljati nemško, kajti tu smo Sloveni in Sloveni oslanemo. Duhovni gospod pa ni nič govoril, gledal me je izpod čela, tako strašno hudo, da se mu nisem upal pogledati v oči. Bal sem se. Ta duhovni gospod je bil poznejši stolni kanonik v Celovcu, ki je pred dvema letoma umrl. Profesor mi je stisnil zemljo v roko in ubogi šolarček je po prestatnem strahu ves zadovoljen hitel proti domu z zemljo v roki. Pa tudi doma so povedali, da je imel profesor prav. Od tega časa nisem več pozdravljaj doma po nemško.

Dovršil sem 4 oddelke. Bilo bi treba na gimnazijo v Celovce. Pa kako? Znal sem nemško računati, tudi nemško slovnico je oni dolgin trdil, da znam. Pa nemščino? Te pa ni znal nihče v šoli. Kako tudi! Učitelja nismo razumeli, tudi nemških čitank ne! Doma nihče nemško ni znal, govorili in molili smo slovensko. Kaj mislite, da je to nemščina, če je popisal neki šolarček mačko takole: »der Gac hot ajnen gugeligen Gopf, fir fise, auf jeden Ek ajnen!« Ni kazalo drugega, kot v Celovcu v pripravnicu, ki je bila v poslopju realke v Kofodvorski ulici. Imel sem hudega Germana za učitelja.

Primorske vesti

katere lastnik je Janez Valentinčič, ki ima okrog 2000 lir škode. — V Solkanski ulici bi bilo kmalu pogorelo gospodarsko poslopje Jožefa Srebrnika, to pa po krivdi nekega Tomasella iz Trsta ki se je pijan vlegel v seno ter metal še goreče cigaretno odpadke okrog sebe. Seno se je vžgalo in le hitro posredovanju gasilcev gre zahvala, da se požar ni razširil, upepelil Srebrnikovega doma in morada še okoliških hiš. Tomaselli je zaprt.

V bližini Vrtojbe je po naključju padel v mlakužo štiriletni otrok in bil v nevarnosti da se v blatu zaduši. Mimo se je privozil mladi šolarček Marijan Jug ravno v trenutku, ko se je otroček začel pogrezati pod vodo. Jug se je s kolesom zagnal v mlako ter zgrabil otroka in ga z velikimi težavami prinesel na breg, kjer ga je začel oživljati s pomočjo umetnega dihanja. Mladi fantek je izpovedal, da se je še komaj potegnil iz blata. — Juga bodo za njegovo junaka dejanje nagradili.

Izpred sodišča

Na 1000 lir denarne globe je bila obsojena pri Sv. Luciji stanujoča Frančiška Gruden, stara 60 let, ker so pri njej našli manjše zaloge kave in tobaka, ki je bil viholapljen čez mejo.

Ker so brez dovoljenja hodili čez mejo v Jugoslavijo in vrhutega še tihotapili, so bili poslani pred goriško sodišče naslednji obtoženci: Amalija Sedej, 41 let, Marija Kladnik, 18 let, Car Štefanija, 39 let, Makselj Marija, 17 let, Gruden Alojzija, 60 let, vse iz Idrije. Nadalje Ivanka Kokelj, 25 let, Matevž Kokelj, 20 let, doma iz Laze pri Cerknem, končno še Marija Potočnik iz Robidnice. Vsi bodo sojeni strogo, ker se večinoma zagovarjajo že v drugi zaradi tahotapljenja.

Goriško sodišče je preteklo dni izrekel pravdorek v naslednjih procesih, ki se lijejo Slovencev: Na 2 meseca strogega zaporja je bil obsojen Avguštin Gabrovec, star 34 let, ker se je pred oblastjo zlagal da je nepičen in je naslovil nekaj trdih besed na občinskega tajnika. — Na mesec dni zaporja je bil obsojen Janez Vondina, star 33 let, doma iz Trnovca, ker je po državnih godovnih podiral smreke na svoj račun. — Na plačilo 1000 lir denarne globe je bil obsojen Anton Rojč, ker je brez dovoljenja lovil po tujih loviščih. — Na dva meseca strogega zaporja in plačilo 800 lir denarne globe je bil obsojen Anton Pojavnik, star 20 let, iz Šmartna ker se je specializiral v kraji perutnine in občutno oškodoval Janeza Simčiča. — Na mesec dni zaporja in 400 lir globe je bil obsojen Janez Logar iz Tesnega, ker je zabajal po stello v državne gozdove. — Na tri mesece zaporne kazni je bil obsojen Jožef Ušajdome iz Šempasa, star 54 let, ker je skrilval v svoji srambi surovo maslo ter na ta način škodoval trgovini z živilji. — Osem mesecev zaporja je dobil Enrico d'Anna, ker je oklofotal orožnika Alojzija Kanjancja. — Tri mesece zaporne kazni so prisodili Rudolfu Juretiču, 28 let, staremu, iz Gorice, ker je po gostinah kradel luči na kolesih gostov. — Na dva meseca zaporja je bil obsojen Frederik Grabner iz Šentflorijana, ker je pretepel Antona Možino. — Peter Skvarča, ki je bil obdolžen, da je čestokrat prehajal mejo v Jugoslavijo brez potnih listov, je bil oproščen, ker je manjkalo dokazov. — Oproščena je bila tudi Frančiška Markočič, ker ji ni bilo mogoče dokazati, da je oklevetala Petra Medvečka.

Ustanovitev italijansko-jugoslovanskega kulturnega društva v Belgradu je močno in ugodno odjeknilo tudi po vsem italijanskem tisku. Tržaški listi so dogodku posvetili veliko pozornost in se tako-le izrazili o njem: »Veselim se te pobude,

FOTOAMATER

Herbarij v slikah

Če bi bil jaz prosvetni minister — ne, rajši začnem drugače, da ne bo dišalo po politiki. Spomnil sem se namreč na dijakine in dijake, ki se vsako jutro drenjajo na trgu okoli prodajal cvetja in kupujejo ljubke pomladanske cvetlice za herbarije in za nazorni pouk v šoli. In knjige so mi prišle na misel, ki jih imajo v nižjih razredih naših srednjih šol za pouk o rastlinstvu. Prav za prav na ilustracije v njih, ki naj takšen pouk ponazorijo. Zato mi je ušlo tisto o prosvetnem ministru — in sem samo mimogrede pomislil tudi na njegovo plačo.

To je sem hotel povedati čeprav nisem šolnik: kako lep, privlačen in učinkovit je bil pouk rastlinstva v šoli, če bi ga spremljalo skoptično predavanje fotografiranih rastlin! V naravnih barvah in v najtočnejši reprodukciji! Rastline v njihovem okolju, povečave manjših delov, mikrofotografije, röntgenski posnetki! Zaloga diaprojektov bi bila kmalu ustvarjena in izdatek bi ne bil velik. Prav za prav bi vse skupaj ne stalo več kot sedanja učila. Drugod ni po šolah celo predavanje ozkih filmov nič nenavadnega. Ne sili pa se reprodukcija točnost fotografije in ilustracije učnih knjig. Fotografiska ilustracija je v naši dobi nekaj tako samo ob sebi umevnega, da so ročne risbe kar muzejska roba.

Toda pri nas še nismo tako daleč in sem omenil to samo mimogrede, ko že mislim napisati nekaj besedi o snemanju cvetlic. Amaterjem seveda. Večina ljudi gleda namreč naravo kakor skozi debelo nezdružljivo steklo. Dano jim je, da jo morejo videti, toda približati se ji ne morejo. Pri fotoamaterjih je to drugače. Dobesedno!

tellja. Pred tablo se mi je nekoč zareklo in sem povedal nekaj slovenskih besed. Kot bi treščil, sem dobil take krče, da nisem vedel, kako sem priletel v klopi. Šiljal sem samo besede: »Du vindišer Hunde. Od tega časa sem začel premisljati, zakaj vse to in če je res, da smo Slovenci manjvredni ljudje, s katerimi se postopa kot s psi. Od takrat me ta grenka zavest ni več zapustila in me še danes ni, ko gledam, kaj se vse godi okoli mene. Ponižani in razžaljeni že od mladosti! Po drugih krajih so bile razmere še slabše, v kolikor so imeli še huje nemške učitelje. Lahko trdim, da Slovencev na Koroškem, zlasti v Celovški kotlini, ni ubila utrakvistična šola, temveč nemški učitelji. Učni uspehi so bili enaki ničli. Namen šole tudi ni bil učiti, ampak pomenčevati. Čim manj bodo znali, tem manj bodo gospodarsko odporni. In tako je bilo. Leta 1919 me je neki gospod iz Zagreba vprašal, kaj mislim o plebiscitu, ki se nam obeta. Odgovoril sem odkrito, da Koroško zgubimo, če pride do plebiscita, in se žal nisem zmotil. Pa čemu obupati spomine?

Ko sem prišel na gimnazijo, sem prvo slovensko šolsko nalogo pisal v gotici, ker sem latinico pozabil! Ubogi profesor Jajnik! Bog Ti dan dobro za vse, kar si nam slovenskim dijakom prinesel!

ki ima za cilj, da se v posebnem društvu zberejo vsi, ki gojijo simpatije do naše države. Za to društvo ne bo nobene težave, da v duhu italijansko-jugoslovanske prijateljske pogodbe razvije plodono delovanje za resnično in uspešno zblizanje obeh narodov na kulturnem polju. Sicer pa je prav, da se obnovijo stare tradicije, kajti kulturni odnošaji med obema državama imajo svojo veliko prošlost in zgodovino.

Uporaba slovenskega jezika v cerkvah je bila baje od oblasti dovoljena nekaterim župnijam v okolici Trsta in tudi v Beneški Sloveniji. Župni predstojniki so sprejeli tozadevna pisarna dovoljenja predvsem glede slovenskega petja. Vesti pa se niso potrjevale in je treba počakati, da tozadevne odredbe izidejo v uradnih glasilih cerkvene in politične oblasti.

Dosedanji župnik v Rojani pri Trstu Salvadori je premeščen. Naslednik je bil preteklo nedeljo slovesno ustoličen v tem predmestju, kjer žive večinoma prebivalci slovenskega rodu.

Dr. Sosič iz Trsta, ki je bil obsojen na daljšo internacijo, se je te dni vrnil nazaj k svoji družini in začel opravljati svoje posle.

Po vseh hrvatskih naseljih so prepevali domače pesmi, ko se je zvedelo za sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Mladina je bila veselo razpoložena in so se ji pridružili tudi fantje in dekleta, ki že dolga leta niso pomagali pri petju narodnih pesmi. Oblasti niso delale nikakih ovir. Orožniki so izjavljali, da sicer še niso dobili službenih obvestil, kako je treba v bodoče postopati, toda na osnovi prijateljske pogodbe med obema državama bodo pustili mladino pri miru in tako so Hrvati lahko neovirano prepevali dalje.

Hranilnica in posojilnica v Skednju pri Trstu bo nehala s poslovanjem, kot sledi iz odredbe predsedništva vlade, objavljene v uradnem glasilu italijanske vlade »Gazzetta Ufficiale«, z dne 16. marca 1937. Zavodu je bilo najprej dovoljeno, da služi dalje, toda z navedeno uredbo je bilo dovoljenje preklicano in zavodu ukazano, da popolnoma zaključi svoje delo.

2000 primkov je bilo po poročilu »Gazzetta Ufficiale« sprejemljenih v mesecu januarju 1937 na področju Julijske krajine v italijansko zvečena imena. Uradno glasilu navaja, da so bile spremembe od oblasti dovoljene in da so jih prosile sami predlagali.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 19. aprila: 12 Koračnice (pleske) — 13.15 Vreme, poročila — 13.45, spored, obvestila — 14.15 Koncert francoskih pesnikov: Lucienne Boyer in Josephine Baker (pleske) — 14.45 Vreme, borza — 15.20 Zdravniška ura: Utrjevanje (g. dr. A. Breščelj) — 15.20 Ingebrecht: Zadnje igračke (pleske) — 15.30 Slovenska narodna pesem (g. France Marolt) — 15.45 Vreme, poročila, spored, obvestila — 15.50 Nae. ura: Vido (otok surti) — Mladost 84. Dječići (Belgrad) — 15.50 Zanimivosti — 16.00 Rezervirano za prenos — 22.00 Vreme, poročila, spored — 22.15 Godba za ples in pesnice vmes (pleske).

Drugi programi

Ponedeljek, 19. aprila: Belgrad: 20.00 Opera — Zagreb: 20.00 Tenor in violina; 21.00 Ruska glasba — Dunaj: 20.00 Orkestralni koncert; 21.00 Simfonični koncert; 22.30 Plesna glasba — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba; 21.00 Violina; 22.00 Igra — Rim-Bar: 21.00 Simfonični koncert — Praga: 19.25 Salonski kvartet; 20.15 Pester koncert; 21.05 Igra; 21.35 Kvartet — Varšava: 21.00 Chopinov koncert; 22.00 Orkestralna glasba — Hamborg: 20.10 Beethoven-Mozart-Bach — Bratislava: 20.10 Opereta — Köln: 20.50 Filmska glasba — Bernomünster: 20.15 Mozartov koncert — Solingen: 20.00 Stara glasba; 20.40 Zbor; 21.20 Schumannov kvartet — Toulouse: 21.30 Simfonični koncert.

Izjemoma so pri snemanju cvetlic na boljsem amaterji starokopitnega kova: tisti, ki imajo kamere za plošče s prav dolgim iztegom in stabilnim stativom s krogličnim nastavkom. In mnogo potrpljenja, ki ga ima pa vsak lastnik takšne kamere. To je nekaj samo ob sebi umevnega in je v ozki zvezi s kamero za plošče. Manj pripravne so kamere za zviti film, če izvajamo zrealne kamere, ki so s primernimi dostavnimi lečami uporabljive kot kamere za plošče.

Predpisov, po katerih naj bi cvetlice snemali, seveda ne numeravam »zakonitih«, saj moramo upoštevati popolnoma določene, v vsakem slučaju različne posebnosti cvetlic, ki zahtevajo strogo individualno obdelavo. Poleg tega je cvetle je samo po sebi tako čudovito lepo, da je potreben za doseg slikovitosti običajno prav najhjen dodatek komponent. Koliko lepote je v ornamentalni obliki cvetja! In oblika je najvažnejša. Barva je zapeljiva in jo moramo že pred posnetkom prevesti v belo-črno skalo. V mislih seveda, da ne bo kasneje razočaranja. Že pri posnetku je vplivali s primernimi filtri in panoramskim tvorivom na prevod barvno pisane podlage v belo-črno skalo. Včasih zastojaste rumenice, še večkrat je potreben zelen filter, v izjemnih slučajih celo rdeč.

Važna je izbira primerne svetlobe, ki jo nudi narava sama v vseh mogočih variantah. Gotovo bo najprimernejša zgodaj dopoldne ali pozno popoldne in snemanje proti svetlobi največkrat najbolj učinkovito, če ne nameravamo napraviti čisto stvarnega posnetka. Tudi vprašanja ozadja ni za nemariti. Nemir škoduje. Prav tako stapljanje barvne rastline in ozadja, bolje njihovih barvnih vrednosti v belo-črni skali. Iz okolja cvetlice bomo odstranili vse, kar bi koncentracijo motilo. Toda previdno, kajti cvetlica ni ustvarjena za trd prijem.

Najvažnejša pa je potrpežljivost. Cvetlice jo imajo obilno mero in spadajo med najpotrpežljivije modele. Kdo bi se jevil, če pokima nedolžen zvonček v lahmem vetru prav v trenutku, ko smo hoteli pritisniti na prožilo! Ali pa celo v trenutku, ko za kratko razdobje ene desetinke sekunde zabrni zatvor! Ni pomoči! Plošča je pokvarjena! Drugo kaseto in pričimo znova!

S takšno potrpežljivostjo bo nastal herbarij, kot je nastal vaš album s slikami sorodnikov, znancev in prijateljev. Toda marsikatera slika v albumu je zagrejena. S kritiko tega ali onega, da ni tak kot je. Cvetlice pa so potrpežljive.

Naša društva

Fotoklub Ljubljana. V torek 20 aprila predava o snemanju z monoklom ing. L. Micheli. V petek običajni sestanek in dogovor radi izleta v soboto in nedeljo. Vabljeni so člani in prijatelji kluba. Klub pripravlja razstavo del svojih članov, ki jo bo otvoril 30 maja t. l. v Jakopičevem paviljonu. Razstava bo zelo zanimiva, ker bodo razstavili člani med drugim tudi vsa svoja dela, ki so bila odklopana v inozemstvu na mednarodnih razstavah. Klub pozivlja člane, da čimprej predložijo žiriji dela, ki jih nameravajo razstaviti.

Tekme za drž. prvenstvo končane

Gradjanski prvi - Ljubljana zadnja

Gradjanski : Jugoslavija 1 : 1 (1 : 0)

Belgrad, 18. aprila, m. Današnja igra med Jugoslavijo in Gradjanskim še ni prinesla končne odločitve, kdo bo letošnji prvak v nogometu. Ako bi Gradjanski danes zmagal, bi postal on končno veljavno prvak. Ravno zaradi te odločitve je bilo zanimanje za tekmo ogromno in navzlic slabemu vremenu, ki se je šele tik pred tekmo popravilo, je prišlo na igrišče nad 12.000 gledalcev. Gradjanski je pripeljal s seboj iz Zagreba mnogo svojih pristašev, ki so burno dajali vzpodbudo Zagrebčanom. Igrji je prisostvoval tudi minister za telesno vzgojo dr. Rogić, navzoči pa so bili tudi predsednik olimpijskega odbora, general Djokić in številne odlične osebnosti. Igra sama je bila tihična borba za točke, saj je šlo za važno odločitev, ki pa jo Gradjanski kljub odlični igri in velikemu trudu ni mogel doseči. Na igrišču je vladala velika nervoznost, tako med igralci kakor tudi med sanim občinstvom, ki je napeto sledilo vsaki potezi. Igralci Gradjanskega so si najprej nekoliko umirili svoje živce, nakar so bili ves prvi polčas v premoči. Šele v drugem polčasu se je Jugoslavija zbrala, povezala svoje linije in večkrat pritislila nasprotnika pred njegov gol. Žalibog pa igralci Jugoslavije niso pokazali pred nasprotnikovim golom ono potrebno odločnost, ki bi jim prav lahko prinesla zmago, kajti Lojančič je v

43. minuti prvega polčasa zastrelil stoddstotno situacijo. Vendar pa se mora objektivno priznati, da je rezultat, sodeč po igri obeh moštvev, realen, čeprav je Gradjanski pokazal lepšo in mnogo bolj povezano igro kakor pa Jugoslavija.

Prvi gol je zabil Gradjanski v 38. minuti polčasa po Plešju. Jugoslavija je izenačila v 3. minuti drugega polčasa po Lojančiču. Čeprav je bila igra ostra in obe moštvi skrajno nervozni, pa je bila vseskozi fair. Sodil je Italijan Mattea, ki je Vašemu dopisniku pred tekmo izjavil, da so iz Italije vsak teden dirigirani najboljši italijanski sodniki v inozemstvo, kar povzroča v Italiji veliko nezadovoljstvo, kajti ob času, ko morajo najboljši italijanski sodniki soditi v inozemstvu, italijanski klubi pri odločitvah ne nimajo dobrih sodnikov. Tako se na primer pravkar nahajajo v tujini štirje najboljši italijanski sodniki, med temi trije v Jugoslaviji, eden pa v Romuniji.

Po igri je sodnik Mattea kljub prepovedi, ki jih imajo italijanski sodniki glede podajanja izjav, v razgovoru z Vašim dopisnikom dejal, da je igra potekla povsem korektno, da sta obe moštvi izvrstni in da je izid tekme realen. Posebno pohvalno se je izrazil o občinstvu, ki je bilo ves čas tekme disciplinirano.

Hajduk : Ljubljana 6 : 0 (2 : 0)

Split, 18. aprila, m. Ljubljana je pred 1500 igralci morala ponovno položiti svoje orožje pred odločnim in dobrim moštvom Hajduka, ki je nastopil celo z dvema juniorjema, in sicer z Mihačičem in Kovačičem. Ostali igralci v Hajduku so bili stari. Ljubljana je nastopila v postavi Logar, Jug, Bertonec, L. Obersnel, Pišek, Bonceli, Serceli, Šlapar, Lah, Bertonec II. in Vidušek. Igra je potekala v stalni premoči Hajduka. Ze v 7. minuti prvega polčasa je Kragić prvič pretresel mrežo Ljubljane. Se dve minuti pozneje je zvišal Matošić rezultat na 2:0. Ljubljana je nato skušala prenesti igro na teren Hajduka, vendar pa je to trajalo le malo časa. Od 25. minute dalje je bil Hajduk neprestano pred golom Ljubljane.

Drugi polčas se je pričel z ostrimi napadi Hajduka in že v treh minutah končal z novim golom po Lamešiču. V 9. minuti je bil Hajduk ponovno pred golom Ljubljane. Lamešić je oddal žogo Matošiću, ki je neubranljivo že četrty zabil gol. Sledile so nevarne situacije pred golom Ljubljane, kjer se je zlasti izkazal Bertonec, ki je mnogokrat rešil nevarne pozicije. V 13. minuti je junior Kovačič zabil peti gol. Nato je Ljubljana spet nekaj časa napadala in izsilila v 20. minuti celo kot proti Hajduku, ki ga pa ni mogla izkoristiti. V 40. minuti je imel Logar lepo priložnost da pokaže, kaj zna, toda kmalu nato je Kragić iz neposredne bližine

zabil šesti in poslednji gol. Na igrišču je zadovoljil Bertonec I. s svojo izvrstno igro in pa vratar Logar, ki je dobro branil. Ostali so se brezuspešno trudili. Tekmo je vodil Podubski brez večjih napak. Zaradi velikega poraza Ljubljane v Splitu in zaradi rezultatov, ki so jih ostali klubi ob koncu tekmovalja dosegli, grozi Ljubljani resna nevarnost, da izpade iz lige.

Osijek, 18. apr. m. Slavijsa-Bask 4 : 3 (1:1).
Sarajevo, 18. apr. m. BSK - Slavijsa 8 : 3 (3:2).
Zagreb, 18. apr. m. Hask - Concordia 2 : 2 (1:1).

Po končanem državnem prvenstvenem tekmovalju se stanje v prvem delu tabele ni znatno spremenilo, le v zadnjem delu tabele je Ljubljana padla s šestega mesta na zadnje, to je na deseto mesto.

Tabela je sledeča:
Gradjanski 25 točk.
Jugoslavija 20 točk.
BSK 19 točk.
Hajduk 19 točk.
Slavijsa (Sarajevo) 14 točk.
Bask 12 točk.
Hask 12 točk.
Concordia 10 točk.
Slavijsa (Osijek) 10 točk.
Ljubljana 9 točk.

pokazalo slab nogomet, kar se tiče skupne igre. V moštvi je nekaj svetlih točk, predvsem pa je dobra krilaška vrsta. Ostali pa so pod povprečnostjo. Sedaj ima SK Celje nekaj igralcev SK Jugoslavije, o čemer smo svojčas baš od teh ljudi slišali zelo malo pahvale. Celje je zadovoljno, da igra v finalni tekmi. To je menda vse. Sodil je Bažan iz Zagreba. Občinstva je bilo precej, ki je pa zapustilo igrišče precej razočarano.

Predtekmice:

Mladina SK Jugoslavije : Mladina SK Celje 5:2.
Mladina Atletikov : Mladina Olimpa 7:1.
Atletiki : SK Laško 7:1.

Drobne športne vesti

Zveza slovenskih lahko atletskih klubov (službeno). Opozarjamo lahkoatlete vseh ljubljanskih klubov, da z današnjim dnem prevzame vodstvo treningov v Ljubljani lahko atletski sportni učitelji za dravsko banovino g. Klein. Treningi bodo do preklica vsak dan na igrišču ASK Primorja, in sicer dopoldne od 10. do 13., popoldne od 16. do 20. Obiskujte polnoštevilno treninge. Predsedstvo.

ASK Primorje (centralni odbor). Klubov redni občni zbor bo v četrtek 22. t. m. ob 20. v zadnji sobi restavracije Slon. Pozivamo članstvo, da se polnoštevilno udeleži občnega zbora. Predsedstvo.

Nov svetovni rekord v skoku s palico, ki ga je dosegel Amerikanec N. Selton ni 4,48 m, kakor so svoječasno poročali listi, ampak le 4,454 m. Drugi rezultati, ki so bili ob tej priliki doseženi v Los Angelesu so: 100 jardov je pretekel Tally v času 9,6 sek. 440 jardov Miller 48,7, za 880 jardov je rabil Wienen 1:56,5, v daljavo je skočil Manuel 7,42 m. Jach je preskočil v višino 1,96 m, kroglo pa je sunil Harsen 15,28 m.

Italijan Lanzi je postavil nov svetovni rekord na 600 m, za katere je porabil 1:17,6. Dosedanji rekord je branil Amerikanec Ben Eastman s časom 1:18,4, ki ga je postavil leta 1934 v Stockholm.

Ameriški atleti na prostem igrišču, Ameriški atleti so zapustili zaprte prostore in so pomerili prikrat v sezoni svoje moči na prostem. Posebnih

rezultatov niso dosegli, pač pa je nekaj uspehov, ki bi jih bilo omeniti. Tomlich je tekel 110 m čez zapreke v času 14,8 sek., kopje je vrgel Terry 66,96 m, kroglo je zalučal Francis 15,84 m, na 3000 m je zmagal Lash v času 8:37.

Kaj je veter v hrbet? Mednarodna določitev za veter v hrbet pravi to-le: »Veter v hrbet ali poševni veter oz. zadaj, ki ima večjo hitrost kakor 2 m na sekundo, se smatra kot pomoč in povzroči postavljen rekord za neveljaven.«

150.000 gledalcev pri nogometni tekmi

Škotska premaga Anglijo s 3 : 1.

V Glasgowu je bila nogometna tekma med Škotsko in Anglijo, katere se je udeležilo 150.000 gledalcev, torej največje število gledalcev, kar jih je doslej sploh bilo na vsem svetu pri kaki nogometni tekmi. Kljub deževnemu vremenu se je nabralo že dve uri pred tekmo nad 100.000 gledalcev in eno uro pred pričetkom jih je bilo že 130.000, katero število se je zvišalo do pričetka same tekme na 150.000.

Škoti so zlasti v prvih minutah nakrtiljevali Angleže, vendar po poteku igre niso zaslužili zmag. V prvem polčasu so vodili Angleži, a so se Škoti v začetku drugega dela takoj znašli ter so prevzeli iniciativo, katere jim je prinesla izenačenje in potem tudi zmago. Angleži so imeli več šaus, ki jih pa niso izrabili, pri čemer je imel tudi sodnik svoje zasluge.

Delovanje Mariborske zimsko-športne podzveze

Maribor, 18. aprila.

Danes dopoldne je bila v prostorih hotela Orla VIII. redna skupščina Mariborske zimsko športne podzveze, katere se je udeležilo od 14 včlanjenih klubov le osem. Zastopani so bili po delegatih SSK Maribor, SK Maraton, SK Železničar, SK Rapid, SPD Celje. Tuiskoprometna zveza Sv. Lovrenc na Pohorju, SK Studenci in SPD Maribor. Skupščini je med drugimi odličniki prisostvoval tudi mestni poveljnik general Milenković. Mestno občino je zastopal ravnatelj Rodošek, Tuisko prometno zvezo pa inž. Šlajmer.

Skupščino je vodil predsednik kapetan Gnuš ter kratko orisal delovanje podzveze v preteklem letu. Za bodočo je predlagal, naj se tekme določijo v višinskih krajih, kjer je vedno dovolj ugodnih snežnih prilik, v slučaju pa, da jih je tudi v nižjih legah, se morejo tekme prestaviti tja. Podzveza namerava zgraditi skakalnico pri Ribniški koči, kjer se bodo morale vršiti tekme tudi v kombinacijah. Napravili bodo tudi izseko za slalom progo. Uspeh podzveze v preteklem letu je smuška pot od Sv. Bolfenka do Radvanja, ki pa še ni popolnoma dokončana, ker nekateri posestniki ne dovolijo izsekavanja.

Tajniško poročilo je podal g. Konič. V Podzvezi je verificiranih 115 članov, v letošnjem letu je bilo na novo verificiranih 34. Podzveza je imela v načrtu 22 tekem, od katerih se je radi slabih razmer moglo vršiti le sedem. Iz poročila blagajnika g. Goluboviča je razvidno, da znaša društveno premoženje 28.709 Din. Celokupni promet je znašal v preteklem letu 139.669,50 Din. Tehnično poročilo je podal g. Forstnerič, ki je poročal v težavah s smučarsko potjo, o popravilih skakalnice v Razvanju. Najzornejša letošnja prireditelj je bila medmestna tekma Zagreb-Maribor v slalomu pri Ribniški koči. Državnega prvenstva v Sarajevu se je iz področja podzveze udeležilo 25 tekmovalcev. Skupščino je nato pozdravil delegat Zimske športne zveze g. Kunstelj. Iz vrst tekmovalcev je bil stavljen predlog, da se v tehnični odbor kooptira tudi nekaj tekmovalcev, da bi se delo tega odbora olajšalo.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika kapetan Gnuš, v odboru pa so: dr. Lutman, Aljančič, Golubovič, Kraljevič, Konič, Voglar, kapetan Ilić Vetrli, Forstnerič, Vežjak, Pirnat, Šapec, Cerin, Fras, dr. Schrott in Lautner. V nadzornem odboru sta ravnatelj Rodošek in inž. Šlajmer; razsodišče: Bergoč, dr. Tominšek in ravnatelj Loos.

Občni zbor Mariborske kolesarske podzveze

Maribor, 18. aprila

V hotelu Zamorc je bil danes občni zbor Mariborske kolesarske podzveze, katero je novoizvoljena uprava Kolesarske zveze v Zagrebu zopet vpostavila. Kakor znano, je stara uprava v Zagrebu razpustila mariborsko podzvezo, in sicer radi osebnih sporov v upravi podzveze, ki jih je povzročil en sam član. Navzoča sta bila zastopnika zveze, in sicer Ferrari in Fraković. Občni zbor je vodil dosedanj predsednik Jaki. Poročila so odpadla, ker zveza še ni vrnila zapisnikov. Bile so le volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika Mihael Lešnik, za podpredsednika Mirko Fais, za tajnika Rudolf Steinhöcher, za blagajnika Jakob Lupša. Tehnična referenta sta Val. Šibenik in Franc Kebrič. Odborniki so: Franc Štruel, Fric Šapec, Vinko Glavič, Štefan Rozman, Karl Smrekar, Ivan

Priprave za kronanje kralja Jurija VI.

Pri kronanju angleškega kralja in kraljice v vestminsterski opatiji bosta prestolonaslednica princezinja Elizabeta in njena mala sestra princezinja Margareta nosili nalašč za to priliko izdelani krovi

London, 18. aprila. AA. Davi na vse zgodaj je bil prvi poskus svečanega sprejema, kakor je določen za kronanje 12. maja. Cela vrsta okrašenih vozov se je zvrstila po londonskih ulicah v spremstvu gardijske konjenice, godb in fanfar ter policijskih oddelkov. Sprejeto se je pomikal spocetka po praznih ulicah, ki jih je pa radovedna množica kmalu napolnila. Policijski oficirji, ki so spremljali sprejeto so z urami v rokah točno beležili čas, ki je potekel od početka do konca sprejema. Hkratu so zabeležili tudi tehnične podrobnosti. Sprejeto sta spremljala tudi dva napol tovrna avtomobila, v katerih so bili montirani radiotelefonski aparati. Vozovi so se razvrstili takole: 1. kraljeva kočija, 2. 11 kočij za britanskega predsednika vlade, predsednike britanskih dominionov in avtonomnih kolonij, 3. trije tovrni vozovi, ki so v sprejeto markirali tri kočije princev in princes, 4. dva voza, ki sta markirala kočiji Nj. Vel. kraljice matere Mary ter njenega osebnega spremstva. Gardisti so bili danes le v običajnih uniformah. Med sprejeto so se razvili vsi običajni ceremoniali, ki se imajo vršiti o priliki svečanega kronanja.

Kapun, Viktor Hausmaninger, Joško Amon, Franjo Bertonec, Vinko Cajnko, Darinko Kljun in Franje Vehovec. V nadzornem odboru so: Tone Močivnik, Ludvik Čretnik in Avgust Šumer. Ker je neki član zopet pričel pogrevati stare stvari, sta zasluzna športnika-kolesarja gg. Jaki in Hlebs odklonila vsako izvolitev v odbor. Članarina je določena na 60 Din letno, verifikacija za stare člane stane 4,50, za nove pa 12,50 Din. Nato se je razvila živahna debata o kolesarski tekmi Belgrad-Sofija, za katero bi se morali vršiti treningi v mariborski okolici. Soglasno je bil sprejet predlog g. Močivnika, da se g. Markoviču odvzame častno predsedstvo.

Mariborski drobiž

Stanovanjski najemniki zborujejo. Včeraj dopoldne je bil občni zbor Društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru, ki ga je vodil društveni tajnik g. Anton Mohor in podal predsedniško in tajniško poročilo. Društvo šteje 1130 članov. Prevzelo je iniciativo za zaščito stanovanjskih najemnikov v vsej državi in poslalo merodajnim faktorjem v Belgradu utemeljene resolucije z osnutkom zakona o stanovanjski zaščiti. Blagajniško poročilo je podal g. Feldin. Društvo je imelo 1.596 dinarjev dohodkov in 1.357 izdatkov. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dosedanj tajnik g. Mohor, za podpredsednika Mohorko, odborniki pa so: I. Majhen, J. Purkhard, B. Mohorčič, A. Lahajner, I. Mohorko, I. Šerbak in B. Rozman. Preglednika računstva L. Ztuderl in A. Pirih.

Naplavljeno žensko truplo. Pri Jančevem vrhu v občini Podvelka je Drava naplavila žensko truplo, ki je bilo oblečeno le v belo srajco z monogramom A. M. Ženska je 154 cm visoka, do 24 let stara. Truplo je moralo v vodi ležati že kaka dva meseca. Na truplu ni opaziti znakov nasilne smrti. Domnevajo, da je utopljena identična z neko Ano Medved iz Velikoveca, ki je koncem februarja utopila. Truplo je bilo pokopano na pokopališču v Breznem.

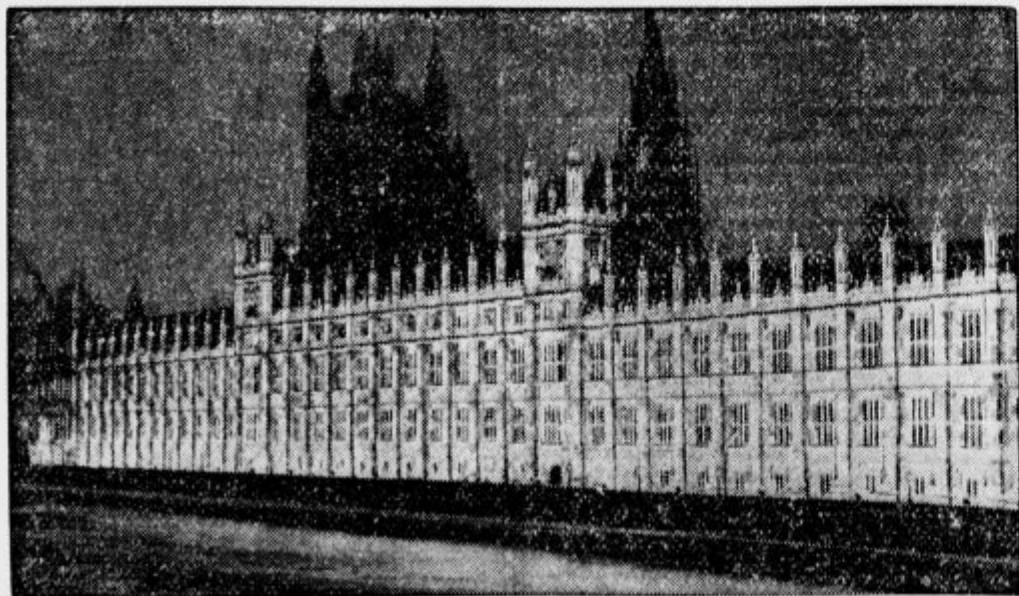
Žetev smrti. Na Pobrežju, v Sokolski ulici 8, je umrl v starosti 73 let Franc Muster. V bolnišnici pa je umrla 77-letna zasebnica Valpurga Quandest. Naj v miru počivata!

Celjski šport

SK Železničar : SK Celje 2 : 1 (1:0)

Celje, 18. aprila

Na Glaziji je danes bila finalna prvenstvena nogometna tekma med Železničarjem iz Maribora in domačim SK Celjem. Oba kluba sta pokazala več ali manj mizerno igro. Zmagal Železničarja je morda zaslužena, toda s tako igro pač ne zasluži ponosnega prvaka Slovenije. Predvsem ima slab napad, ki je danes zastreljal najboljše šanse. Obramba je sicer dobra, toda obenem bojazljiva. V nadaljnjih tekmah bo moral pokazati več znanja, če bo hotel res postati pravi prvak Slovenije. Celje je danes nastopilo v precej spremenjeni postavi in

Ob priliki slovesnosti kronanja angleškega kralja v Londonu bodo vsa velika poslopja bajno razsvetljena z žarometi. Na sliki vidimo poskusno razsvetljavo londonskega parlamenta

To je bil požeruh! Leta 1798 je umrl v Verzaju pri Parizu za jetiko nek Tatare. Bil je majhne in vitke postave. Rastelesnje njegovega trupla je pokazalo, da je bil prava zver v človeški podobi. Zrl je žive mačke, zajce, kure itd. Zanimivo, da je perje prav tako kot ptice roparice izbljuval v kepah. Najraje je jedel kušarje in kače. Stalno je živel v nekaki mrzlici, oči pa so se mu svetile ko leopardu. Ko se je našel, je ležal nepremično več dni. Mož je imel, kot so dognali, ogromen želodec, pa nič črev.

Temperatura v višini 32 tisoč metrov. Raziskovalci stratosfere (visokega ozračja) ne zamudijo nobene priložnosti za raziskovanje svojega področja. Belgijski prof. Picard jim je dal zagon, ki kar noče odnehati.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila naša ljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Josipina Vidmaier

soproga finanč. nadpreglednika v pok.

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob ¼3 popoldne iz mrtniške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1937.

Žalujoči ostali.